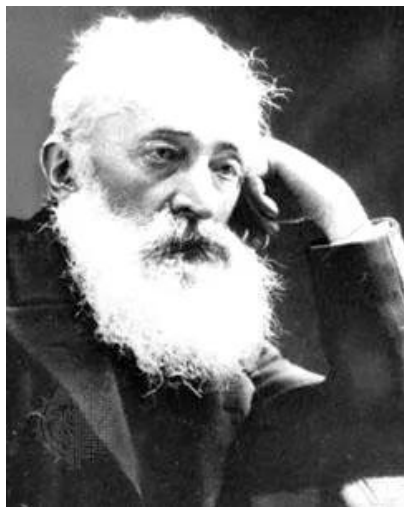

ХАШДÉУ Богдан Петричейку (Hasdeu Bogdan Petriceicu; 26. 02. 1838, с. Керстенці Хотинського пов. Бессарабської губ., нині Хотинського р-ну Чернівецької обл. — 25. 08. 1907, м. Кимпіна, Румунія) — румунський письменник, філолог, історик, публіцист, архівіст, громадсько-політичний діяч. Член Румунської АН (1887). Походив із молдовського шляхетного роду. Навчався у гімназіях Вінниці, Рівного, Кам'янця-Подільського (нині Хмельницької обл.), Кишинева, на юридичному факультеті Харківського університету (1852—54). Служив у гусарському корпусі під час Кримської війни. Від 1858 мешкав у Яссах (нині Румунія): учителював, працював бібліотекарем. Від 1876 — директор Державного архіву в Бухаресті, від 1878 — професор філології Бухарестського університету. Один із засновників румунської історичної та філологічної науки. Заснував і редагував журнал «Arhiva historică a României» («Історичний архів Румунії», 1865—67), пізніше — «Columna lui Traian» («Колона Траяна», 1870). Автор праць «Istoria critică a Românilor» («Критична історія румунів», 1875), «Etymologicum Magnum Romaniae» («Великий етимологічний словник Румунії», 1886, не закінчено) та ін. У своїх дослідженнях поєднував позитивістський метод із провіденціальною

концепцією історії, прагнув систематизувати румунську мову, показати її латинське коріння. Х. заклав основи румунської національної фольклористики — «Ștefan cel Mare și Italia» («Штефан Великий та Італія», 1873), «Poezia poporană a ucrainenilor în legătură cu istoria românilor» («Українська народна поезія у зв'язку з історією румунів», 1876), «Poezia poporană la sârbi și bulgari» («Сербська і болгарська народна поезія», 1877) та ін. Відгукувався на питання української історії. У монографії «Ioan Vodăcel Cumplit» («Іон Воде Лютий», 1865) показав допомогу козаків молдованам у боротьбі проти турецьких загарбників. Високо оцінював Б. Хмельницького, називав його «найблискучішим козацьким гетьманом». Написав прихильну рецензію на працю «Історичні пісні українського народу» В. Антоновича і М. Драгоманова (1874—75), відзначаючи, що українська народна пісенна творчість — «одна з найбагатших і найцікавіших у світі». Виступав також як письменник: автор циклу сонетів «Dragoș» («Драгош»), поеми «Voichița Vodă» («Князівна Войкіца»), роману «Soarta» («Доля»), п'єс «Răsvan și Vidra» («Разван і Відра»), «Domnița Ruxandra» («Князівна Руксандра»). Брав активну участь у громадському і політичному житті. Депутат Палати депутатів Румунії (1868—69, округ Болград), виступав як представник ліберальної партії; тексти його промов друкували в «Monitorul Oficial al României» («Офіційний вісник Румунії»). Творчість Х. характеризується енциклопедичною широтою, поєднанням наукового і художнього мислення. Його праці започаткували нові напрями в румунському мовознавстві, архівознавстві, історіографії та літературознавстві.

Рекомендована література

1. Романець О. Джерела братерства. Богдан П. Хашдеу і східноромансько-українські взаємини. Л., 1971;
2. Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах: Слов.-довід. Чц., 2005;
3. Юсов В., Юсов С. Хотин і Хашдеу. Хотин, 2012.

[В. І. Антофійчук](#)

Бібліографічний опис:

Хашдеу Богдан Петричейку / В. І. Антофійчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891628>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).